

Jaarverslag 2023

December 2023

Jaarverslag 2023

December 2023

Rekenkamer Súdwest-Fryslân

- drs. J.H. (Jet) Lepage MPA (voorzitter)
- dr. M. S. (Marsha) de Vries (secretaris)
- dr. R.J. (Rick) Anderson (lid)

Contactgegevens

- Postadres: Postbus 10.000, 8600 HA Sneek
- E-mail: rekenkamer@sudwestfryslan.nl
- Website: www.sudwestfryslan.nl

1. INLEIDING

Het jaar 2023 zou het laatste jaar zijn van de Rekenkamer, met deze leden. Al vroeg in het jaar zijn we hierover in overleg getreden met de griffie. Er is een voorstel opgesteld om de huidige Rekenkamer voor nog één termijn te verlengen, mede gezien het feit dat de nieuwe wet op de rekenkamers per 1 januari 2024 in werking treedt. De Raad heeft hiermee ingestemd en op 23 november 2023 is de *Verordening gemeentelijke rekenkamer Súdwest-Fryslân 2024* door de gemeenteraad vastgesteld.

Wij zijn blij en vereerd dat we dit mooie werk voor de gemeente Súdwest-Fryslân nog voor een periode van zes jaar mogen doen.

Dit jaar hebben we een onderzoek uit 2022 afgerond en gepresenteerd en twee nieuwe onderzoeken uitgevoerd en (bijna) afgerond en tenslotte een begin gemaakt met nog een onderzoek, dat in 2024 zal worden uitgevoerd.

Bovendien hebben we deelgenomen aan het Fries Platform en een congres van de NVRR. Het was kortom een vol en productief jaar.

Met veel plezier hebben we samengewerkt met griffie, gemeenteraad, college en ambtenaren, waarvoor dank.

2. TERUGBLIK OP DE ONDERZOEKEN

2.1 Subsidieverlening

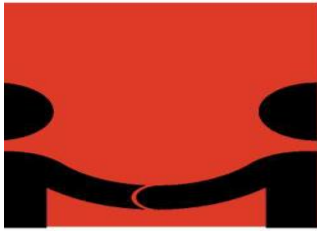
In 2022 is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar subsidieverlening.

De volgende centrale vraag is voor dit onderzoek geformuleerd:

Hoe verloopt het verstrekken van subsidies binnen de gemeente Súdwest-Fryslân en hoe zou het verstrekken van subsidies verder geoptimaliseerd kunnen worden?

Hert rapport was eind 2022 gereed en is op 11 januari 2023 gepresenteerd. Hieronder in de infographic de conclusies en aanbevelingen. Het college heeft in haar bestuurlijke reactie aangegeven zich te herkennen in de conclusies en zal de aanbevelingen zal oppakken. In de raadsvergadering van 9 maart 2023 het raadsvoorstel vastgesteld. Dat luidde:

1. kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het rapport 'Subsidieverlening in Súdwest-Fryslân';
2. het college opdracht te geven om de genoemde aanbevelingen in het rapport 'Subsidieverlening in Súdwest-Fryslân' uit te voeren;
3. het college opdracht te geven om voor 9 maart 2024 te rapporteren over de uitvoering van het onder besluitpunt 2 gestelde.

“ Subsidieverlening in de gemeente Súdwest-Fryslân ”

Doel

- Inzicht krijgen in
- de wijze waarop de gemeente subsidies verstrekt
  - eventuele verbeteringen in het subsidieproces

Methoden

- Literatuur- en documentstudie
- Analyse financiële administratie
- Interviews
- Analyse audiovisuele bestanden

Meervoudige casestudy

- Waterland van Friesland
- Stichting HCW
- Advendo Korpsen Sneek
- Stichting Kom Nei Wommels

Conclusies

Interne organisatie

- Juiste grondslag subsidieverstrekking
- Adequate subsidieadministratie en toereikende kredietbewaking
- Workflow wordt geregistreerd en beheerst
- Toegankelijkheid subsidieproces en communicatie zijn in orde

Verantwoording

- Succes subsidieregelingen niet verantwoord in jaarrekening
- Verschil in verantwoordingsplicht voor verschillende subsidieontvangers
- Geen eenduidigheid in aanlevering controleverklaring

Rol van de raad

- Informatievoorziening aan de raad is op orde
- Raad is actief met betrekking tot specifieke subsidies
- Raad is minder actief met betrekking tot subsidiestelsel

Aanbeveling 1

Subsidieverlening op basis van subsidieregeling

Aanbeveling 2

Jaarlijks verantwoorden succes subsidieregeling

Aanbeveling 3

Collegebesluiten explicieter formuleren

Aanbeveling 4

Duidelijk en vastgesteld beleid controleverklaring

2.2 Jeugdhulp

Met ingang van 1 januari 2015 zijn er door de komst van de Jeugdwet grote veranderingen doorgevoerd in de hulpverlening aan jeugdigen en hun gezinnen. Als gevolg hiervan hebben gemeenten een grotere bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid gekregen in het jeugddomein. De transformatie van de jeugdhulp gaat gepaard met een bezuinigingsopgave en dat blijkt voor veruit de meeste Nederlandse gemeenten een grote uitdaging. De jeugdhulp legt een steeds groter beslag op de gemeentelijke begroting. Oplopende tekorten op het gebied van jeugdhulp hebben ook gevolgen voor andere taken van de gemeente. Daarbij gaat het over inzicht in de ontwikkelingen in de kosten, maar ook over de vraag hoe deze in de hand gehouden kunnen worden, met andere woorden, welke mogelijkheden tot sturing gemeenten hebben in het jeugddomein. De rekenkamer heeft op basis van deze ontwikkelingen en op basis van signalen vanuit de raad dat er naar meer grip op de jeugdhulp wordt gezocht, besloten een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden van de gemeente om te sturen op de jeugdhulp.

Doel van dit rekenkameronderzoek is om inzichtelijk te maken op welke wijze de kosten van de jeugdhulp in de gemeente Súdwest-Fryslân zich hebben ontwikkeld en op welke wijze de gemeente, en in het bijzonder de gemeenteraad, invulling geeft aan de sturingsmogelijkheden met betrekking tot de kostenontwikkeling in de jeugdhulp. Vervolgens kunnen er aanbevelingen worden gedaan ten aanzien van de wijze waarop in de toekomst invulling gegeven kan worden aan die sturingsruimte. Hiervoor worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Hoe hebben de kosten voor de jeugdhulp zich de afgelopen vier jaar ontwikkeld en welke oorzaken liggen ten grondslag aan deze ontwikkeling?
2. Welke mogelijkheden heeft de gemeente Súdwest-Fryslân om te sturen op de ontwikkelingen in (de kosten van) de jeugdhulp en in hoeverre wordt hiervan gebruik gemaakt?
3. Op welke wijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol voor wat betreft de jeugdhulp? En hoe zijn het bestuurlijk proces, de bestuurscultuur en de bestuurlijke context hierop van invloed?
4. In hoeverre en op welke wijze kan de gemeente beter in staat worden gesteld zijn sturingsruimte voor wat betreft de jeugdhulp in te vullen?

Het onderzoek is eind mei 2022 gestart en is op 13 juli 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd en afgerond.

De het rapport met de conclusies en aanbevelingen is in de volgende infografic samengevat.

Rekenkameronderzoek Sturen op jeugdhulp

Doel

- Inzicht in ontwikkelingen jeugdhulp
- Inzicht in invulling sturingsmogelijkheden
- Inzicht in mogelijke verbeteringen

Aanpak

- Documentanalyse
- Analyse managementinformatie
- Enquête raadsleden
- Interviews (ambtelijk, bestuurlijk, zorgaanbieder)

Uitdagingen raad

- Aard van het bestuurlijk proces
- Bestuurscultuur
- Bestuurlijke context

Sturingsruimte

- Sturen op de toegang
- Inkoop en bekostiging
- Realiseren transformatiedoelen
- Sturen op financiën in de uitvoering
- Sturen op effectiviteit zorg in de uitvoering

Conclusies

- Beperkte invloed op een complex probleem
- Sturen op verwijzers en aanbieders is een uitdaging
- Transformatiedoelen beperkt realiseerbaar
- Meer datagedreven werken is wenselijk
- Sturingsruimte raad wordt in beperkte mate benut

Aanbevelingen

- Raad actief betrekken bij ontwikkelingen jeugdhulp door college
- Afspraken over informatievoorziening
- Neem als raad initiatief tot meer en betere informatie
- Dring aan op sterkere inhoudelijke verantwoording
- Verbeter oordeelsvorming over SDF

Rekenkamer Súdwest-Fryslân, juli 2023

Op 13 september, na het zomerreces, heeft de commissie Boarger en Mienskip het rapport en de aanbevelingen uitgebreid behandeld, waarbij de commissieleden wat worstelden met de vraag welke rol zij hebben bij het verkrijgen en zelf halen van relevante informatie. In de raadsvergadering van 28 september 2023 is het rapport nogmaals besproken en is een motie unaniem aangenomen, met het volgende dictum:

...verzoekt het college om de gemeenteraad van Súdwest-Fryslân, *aanvullend op de huidige actieve informatie(voorziening)*, te informeren over de jeugdhulp op de volgende wijze:

- – *Jaarlijks een schriftelijke vertaling* van het Jaarplan Regiovisie Jeugd van Sociaal Domein Fryslân (SDF) naar onze lokale doelen, activiteiten en middelen van de gemeente Súdwest-Fryslân;
- – *Jaarlijks een schriftelijke update* over de stand van zaken in de gemeente Súdwest-Fryslân ten aanzien van:
  - de toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp (en in dat verband onder anderen de inzet van maatwerk en wachtlijsten);
  - de kwaliteit van jeugdhulp;
  - de tevredenheid van jeugdigen en hun ouders (onder anderen *cliëntenervaringsonderzoek*);
  - de effectiviteit van de geleverde zorg en ondersteuning;
  - de trends in aard, omvang en kosten van de jeugdhulp (ook in relatie tot de voorjaarsbrief en begroting van SDF).
- – Naar aanleiding van de *schriftelijk* aangeleverde (actieve) inhoudelijke informatie jaarlijks minimaal één bijeenkomst te organiseren waar in gezamenlijkheid (onder anderen de portefeuillehouder, ambtelijk apparaat en raad) kennis, informatie en (leer)ervaringen met elkaar worden uitgewisseld;
- – alsmede jaarlijks minimaal één bijeenkomst te organiseren waar de praktijk c.q. uitvoering van de jeugdzorg centraal staat, middels bijvoorbeeld een werkbezoek aan samenwerkingspartners, zorgaanbieders en/of met andere (Fryske) gemeenten/gemeenteraden.

2.3 Evenementenvergunningen

Binnen de gemeente worden gedurende het gehele jaar tal van evenementen georganiseerd. Zo worden in januari 2023 nieuwjaarsduiken georganiseerd, vindt in februari een carnavalsoptocht plaats, worden in maart circusvoorstellingen, hardlooptwedstrijden en muziekfeesten georganiseerd, etc. (Evenementenkalender 2023). Evenementen vervullen een belangrijke functie bij het versterken van de aantrekkingskracht van de gemeente en de saamhorigheid van de inwoners.

Dit onderzoek richt zich op het proces van evenementenvergunningenverstrekking en beoogt dit proces in termen van rechtmatigheid en doelmatigheid te analyseren en te optimaliseren. Uiteindelijk heeft dit onderzoek tot doel de kaderstellende en controlerende rol van de raad op het gebied van evenementenvergunningen te traceren en te versterken. Vanuit deze doelstelling kan de volgende onderzoeksvraag worden geformuleerd:

Hoe rechtmatig en doelmatig verloopt het proces van evenementenvergunningenverstrekking en welke aanbevelingen zijn denkbaar om de rechtmatigheid en doelmatigheid van dit proces te verhogen?

Deze onderzoeksvraag kan vertaald worden naar de volgende deelvragen:

1. Welke normen kunnen gesteld worden aan een rechtmatig en doelmatig verloop van het proces van evenementenvergunningenverstrekking?
2. Welke evenementenvergunningen zijn verstrekt voor de jaren 2020 tot en met 2023 en wat zijn de lasten en baten van het proces van evenementenvergunningenverstrekking in deze jaren?
3. Welk beleid voert de gemeente met betrekking tot evenementenvergunningen?
4. Hoe verloopt het proces van het aanvragen en verstrekken van evenementenvergunningen in de gemeentelijke praktijk?
5. Hoe vindt de informatievoorziening richting de raad plaats op het gebied van evenementenvergunningen en welke rol speelt de raad op dit gebied?
6. Hoe verhouden het gevoerde beleid en de gemeentelijke praktijk zich tot de gestelde normen?
7. Welke aanbevelingen kunnen geformuleerd worden om de rechtmatigheid en doelmatigheid van het proces van evenementenvergunningenverstrekking te verbeteren?

Op 20 maart is de onderzoeksopzet in een startsessie met de raad besproken en op 13 december is het onderzoek gepresenteerd aan de gemeenteraad. Bespreking in de commissie en gemeenteraad zal in 2024 plaatsvinden.

Het onderzoek met de uitkomsten en aanbevelingen zijn als volgt in een infografic weergegeven:

Rekenkameronderzoek Evenementenvergunningen in Súdwest-Fryslân

December 2023

Doel

- Inzicht krijgen in de doelmatigheid en rechtmatigheid van het proces van verstrekken van evenementenvergunningen en in de rol van de gemeenteraad daarbij

Aanpak

- Documentanalyse
- Interviews met ambtenaren en organisatoren
- Enquête onder organisatoren
- Analyse financiële administratie
- Casestudies
- Experiment

Dilemma's

- Verschil in termijnen
- Ontbreken evenementenvisie
- Balanceren tussen belang en mogelijke gevolgen van evenementen
- Verschil uitvoeringsregels en uitvoeringsprogramma's en duurzaam evenementenbeleid
- Verschil regionaal en gemeentelijk beleid
- Adequaat toezicht en handhaving

Conclusies

- Raad betrokken door college
- Wisselende uitkomsten risicoscan
- Duurzaamheidscriteria uitdaging voor organisatoren
- Procesbeschrijving wordt gevolgd
- Geen specificatie op rekeningbasis
- Organisatoren positief over contact met gemeente
- Leges als hoog ervaren

Aanbevelingen

- Eén evenementenbeleid
- Vertaalslag naar instructies draaiboek
- Herzien urenraming
- Specificeren uitgaven en inkomsten op rekeningbasis

Aanbevelingen

- Versterken vooroverleg tussen gemeente en organisator
- Optimaliseren proces vergunningbehandeling, in samenspraak met organisatoren

Rekenkamer Súdwest-Fryslân, december 2023

2.4 Armoedebelid

Dagelijks verschijnen berichten in de media die wijzen op een toename van armoede en schulden in Nederland. Zo meldt het CPB¹ in juni 2023 dat zonder aanvullende maatregelen naar verwachting in 2024 5,8 % van alle personen en 7,1% van alle kinderen in armoede leeft. Het Planbureau Fryslân² geeft aan dat in de gemeente Súdwest-Fryslân 7% van de huishoudens in 2021 problematische schulden had en bijna 14% van de huishoudens risico loopt op armoede. In de literatuur worden overigens verschillende definities gehanteerd voor het begrip ‘armoede’. In het eerste rapport van de commissie Sociaal Minimum wordt gekeken naar wat huishoudens nodig hebben in een geldbedrag, het CBS, Nibud en SCP onderzoeken gezamenlijk een nieuwe definitie³.

Met dit onderzoek willen we onderzoeken in hoeverre het gemeentelijke armoedebelid effectief is. De hoofdvraag hierbij is dan:

Hoe doeltreffend wordt het armoedebelid van SWF uitgevoerd en welke factoren verklaren de mate van deze doeltreffendheid?

De volgende onderzoeksvragen worden hierbij beantwoord:

1. Welke normen kunnen worden geformuleerd voor een effectief armoedebelid?
2. Welk beleid voert de gemeente ten aanzien van armoedebestrijding?
3. Op welke wijze verloopt de uitvoering van het beleid?
4. Wat is de aard en omvang van de doelgroepen?
5. In hoeverre worden de inwoners die tot de doelgroepen behoren, bereikt?
6. Welke maatschappelijke baten zijn te detecteren door het uitgevoerde beleid tegenover de gemaakte kosten?
7. Op welke wijze vinden monitoring en evaluatie van het beleid en effecten plaats?
8. Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd over het armoedebelid?
9. Hoe heeft de raad invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

Op 27 november is de onderzoeksopzet besproken met een aantal raadsleden. Hierbij is een aantal suggesties gedaan om mee te nemen in het onderzoek, dat zal worden meegenomen. In 2024 zal het onderzoek daadwerkelijk van start gaan.

---

¹ CPB <https://www.cpb.nl/doorrekening-beleidsopaties-voor-terugdringen-armoede> 30 juni 2023

² <https://www.planbureau Fryslan.nl/wp-content/uploads/2021/06/fsp2021-06-armoede-anders-bekeken.pdf>

³ *Op weg naar een nieuwe armoedegrens*, juni 2023

3.OVERIGE ACTIVITEITEN

Op 23 januari en op 3 juli hebben wij deelgenomen aan een vergadering van het Fries platform, waarbij alle Friese rekenkamers en rekenkamercommissies bij zijn aangesloten. Er werden ervaringen uitgewisseld en diverse onderzoeksthema's besproken.

Op 24 november hebben wij het NVRR-congres van de kring Noord bijgewoond en een bijdrage geleverd met het geven van een workshop over woonbeleid.

De rekenkamer is in vergadering bijeen geweest op 24 februari, 21 april, 26 mei, 30 juni, 25 augustus (themadag), 6 oktober en 24 november.

4. FINANCIËLE VERANTWOORDING

Door thuiswerken zijn er nauwelijks catering- en reiskosten gemaakt, waardoor de totale vergaderkosten aanzienlijk lager uitvielen dan begroot. Bovendien is er geen gebruik gemaakt van externe inhuur en waren er weinig kosten voor abonnementen en congressen.

FINANCIËLE VERANTWOORDING 2023			REALISATIE	BEGROTING
Vergaderkosten			5.765	7.000
Cursussen			--	1.500
Onderzoekskosten totaal			25.841	36.000
	<i>Subsidieverlening</i>	935		
	<i>Jeugdhulp</i>	6.588		
	<i>Evenementenvergunning</i>	16.065		
	<i>Armoedebeleid</i>	2.253		
Communicatiekosten			1.105	2.000
Inhuur externen			--	1.000
Overige kosten			920	4.698
Totaal			33.631	52.198